

Kontemplacija je znati otvoriti i zatvoriti vrata

Svako popodne navraćala sam u samostanski trijem. Sjela bih u kutak i uvijek iznova čitala franjevačku dobrodošlicu: „*Ovaj samostanski trijem prolazište i susretište fratara koji žive u ovom samostanu Navještenja Marijina na Košljunu, samostanskih suradnica i suradnika, dobročinitelja i prijatelja, i onih koji u ovaj samostan dolaze iskati mir duše i okrepu tijela, i onih koji na Košljunu daju hvale Bogu i sjedinjuju se s već tisućljetnim redovničkim, prvo benediktinskim, potom franjevačkim služenjem Bogu i ljudima ... košljunski fratri i čitava zajednica provincije Svetog Jeronima sa sjedištem u Zadru, posvećuju fra Ivi Peranu uzornom nasljedovatelju stopa Krista Gospodina na način svetog Franje Asiškog, odgojitelju brojnih generacija fratara, više puta poglavaru i provincijalu, poznatom glazbenom skladatelju, proslavljenom voditelju zborova, piscu i pjesniku, radosnom bratu svih ljudi, u znak zahvalnosti za svjetli franjevački i svećenički trag što ga je brat Ivo ostavio među nama.*“

„Fra Ivino prolazište i susretište“ - ponavljala sam, pokušavala obgrliti te riječi mišlju, ali one su me neobuhvatljive čudesno utišavale. Kao uz titravi plamičak svijeće u molitvi sjedila sam i disala fra Ivin mistični doživljaj Košljuna.

„*Nad Zampolom zapad je pjevao o lijepom današnjem danu i obećavao još ljepši sutrašnji dan. Njegova pjesma je postajala sve tiša. I žar se gasio, ali tiho, nečujno, da ne pomuti mir večeri. Koliko se više gasio žar, toliko se jače iskrla iskra Večernjice. Ali lagano, lagano, da ne pomuti večernji mir.*

I nečujno, sasvim nečujno, Večernjica uđe u mali košljunski 'madrač', i ogleda se u zrcalu onoga mira, za Večernjicom, odnekud siđe i kriška Mjeseca u mandrač, i u mandraču postaje sve svjetliji, ali tako polako, da ne pomuti košljunski mir.

Iz tamne šume tamnih crnika širi se noćna tama, ali i ona polako, da ne uznemiri u sutonu mir.

Odjednom odnekud daleko, pa bliže, pa iz košljunske šume, dozivaju se zvona 'Zdravo Marija' ... Zvuk za zvukom, kao zrna Krunice, kao procesija proštenjara...

Potom i posljednje zvono, i sva zvona udoše u onaj mir. I sama postadoše mir ...

I mir se tada činio tajnovitijim i bogatijim ...“

Fra Ivino prolazište i susretište u ovo je doba dana bilo puno koraka. Vrijeme popodnevnog odmora izvlačilo je polaznike tečaja kontemplativne molitve iz molitvene dvorane u zakutke čudesnog otoka. Osluškiivala sam korake. Neki su bili brzi, žustri, neki nježni, neki sabrani, neki tihi, neki puni tromosti i težine. Nisam znala kome pripadaju. U ovom kutku uspijevala sam očuvati lica bližnjih od mojih radoznalih pogleda. Potom bi sve utihnulo.

A onda sam začula šuškanje oko samostanskih vrata. Zvuk je bio neobičan, drugačiji od svih na koje sam ovdje navikla i nije odlazio s koracima. Osvrnula sam se i ugledala fratra udubljenog u rad. „Nešto nije u redu sa samostanskim vratima!“ pomislila sam.

Sljedeći dan fratar se ponovno vratio s alatom. Pomislila sam: „Fratři bi zaista trebali nabaviti nova vrata!“, ali ta me misao napustila zajedno s hodom fratra koji se popravivši vrata udaljivao iz trijema.

Sve dok obzirna strpljivost naših domaćina nije popustila. Fra Klement prekinuo je našu šutnju za ručkom kratkom zamolbom da pažljivo otvaramo i zatvaramo vrata na ulazu u trijem. Govorio je o njihovoj važnosti za samostan. Naša zbunjenost i nelagoda osjetila se u blagavaoni. Postajalo je sve očitije kako je s njima sve bilo u redu do našeg dolaska. Izglavljen iz sjedišta mehanizam za zatvaranje odraživao nas je i više no što smo to željeli. Nastavili smo jesti u tišini koja nas je spašavala od potrebe za opravdavanjem i traženjem krivaca, ali nešto je ostalo podrhtavati u zraku. Napinjala sam sjećanje ne bi li dozvala slike mojih susreta s tim vratima, ali uzalud. Razbuđivala me misao da sam to mogla biti i ja, da sam i ja mogla grubo i preširoko otvarati vrata, a da to nisam ni zamijećivala. Grozničavo sam strugala po sjećanju, ali nisam mogla oživjeti trenutak u kojem nisam svjesno bivala, u kojem nisam bila budna. Bilo je očito da sam sve vrijeme s odsutnošću primala kvaku samostanskih vrata.

Od tog trenutka počela sam primjećivati ova vrata koja su uvodila u fra Ivin trijem i mnogim posjetiteljima skriven život samostana i hodnike koji su potom vodili kroz crkveni kor u našu molitvenu dvoranu skutrenu pod krovom uz crkvu. Sav taj svijet u kojem sam hodala, jela, spavala, prebivala misli, suzila, tihovala, molila postojao je iza tih vrata, meni otključanih vrata. Sada sam ih pažljivije otvarala.

Ne znam je li prošao dan ili dva, za vrijeme jedne šetnje otokom, zaustavila sam se pred ulaznim ukrasnim željeznim vratima samostanskog groblja. Bila su zatvorena pa sam rukom posegnula za kvakom, ali nje nije bilo. Ustuknula sam. Nešto što kroz godine koje su me vraćale na ovaj otok nisam uočavala bistrilo se mom oku. Kvaka ulaznih vrata samostanskog groblja bila je s unutarnje strane. S vanjske strane, u ravnini s njom bio je vodoravni red kovanih srca. Provlačila sam ruku kroz srce. Htjela sam baš tako, kroz srce dosegnuti kvaku. A onda sam zastala i odustala. „Vrata ovog Neba, ovog Tihovališta fratara otvaraju se iznutra“, šumilo je u meni. Nijemo sam, ispred zatvorenih vrata, stajala pred ovom Tajnom.

Godinu kasnije na tečaju kontemplativne molitve u Zagrebu fra Mladen nam je po ne znam koji put pripovijedao zgodu: „Merton je susreo zen-novaka koji je upravo završio prvu godinu u samostanu. Merton ga je upitao što je za vrijeme novincijata naučio, očekujući da će čuti nešto o prosvjetljenju, duhovnim otkrićima ili o promijenjenoj svijesti. Novak je odgovorio da je u prvoj godini kontemplativnog života jednostavno naučio otvarati i zatvarati vrata.“ Ovaj su put izgovorene riječi, nošene košljunskim doživljajima, otvarale srce.

M.F., jesen 2017. godine